

CUPRINS:

Treptele sdevărului (biolog dr. Petre Papacostea) / 11

În legătură cu publicarea conferințelor lui Rudolf Steiner / 15

Partea I

Centre de Misterii ale Evului Mediu. Rosicrucianismul și principiul modern de inițiere

Prima conferință, Dornach, 4 ianuarie 1924 / 19

Cercetarea evoluției lumii în secolele IX-X, pornită încă din înțelegerea ierarhiilor: Prima ierarhie și existența saturniană; căldura. a doua ierarhie și evoluția solară; lumina și aerul. a treia ierarhie și evoluția lunară; apariția și esența culorilor. a patra ierarhie, omul primordial și Pământul; apariția vieții, a solidului, a sufletului. lipsa de esență a concepției actuale despre lume.

Conferința a doua, Dornach, 5 ianuarie 1924 / 34

O instruire în misterii în secolul XII: legătura dintre înțelegerea revelației spirituale pe un munte înalt și explicarea condițiilor din natură în adâncul Pământului mai putea încă să-l ducă pe om la înțelepciune și la cunoașterea de sine. raimundus lullus și relația sa cu cuvântul cosmic. Începuturile inițierii rosicruciene.

Conferința a treia, Dornach, 6 ianuarie 1924 / 47

Caracterul revelației spirituale în evul Mediu târziu. Frăția rosicruciană a cunoașterii. revelația prin intermediul simbolurilor și semnificația ei; îndoielile legate de răspândirea ei. Începutul fricii de cunoaștere. raimund din Sabunda și Pico della Mirandola. Jertfirea cunoașterii stelelor și impulsul libertății. Înțelepciunea afectivității întâlnită la unele persoane izolate, până în secolul XIX.

Conferința a patra, Dornach, 11 ianuarie 1924 / 59

Învățătura despre inteligența planetelor și demonul planetelor; agrippa von nettesheim. omul primordial ca ființă solară și ca inteligență a planetei Pământ. legătura sa prea strânsă cu materia terestră. Modificarea rapor - turilor dintre Soare și Pământ; impulsul christic. Faust și Spiritul Pământului. Învățătura rosicruciană despre raportul real dintre sistemul cosmic al lui Ptolemeu și cel al lui copernic. Înstrăinarea de sine și aspirațiile oamenilor din epoca modernă. Începutul epocii michaelice.

Conferința a cincea, Dornach, 12 ianuarie 1924 / 71

Două învățături ale unei școli de știință spirituală ajunse până în secolul XiX: înțelegerea formelor simbolice ale științei spirituale prin trăirea scheletului și a interiorului oaselor. Formarea structurii coloanei vertebrale și a creierului; raporturile cu Soarele și luna; reflectarea lor în ochi și în organul mirosului. organul din cap situat la rădăcina nasului: „un mic om”. cunoașterea esenței materiei prin organul din cap, a esenței formei prin trăirea în interiorul oaselor. Învățătura lui aristotel despre modul de a concepe materia și forma în mineral, în plantă, în animal și în om.

Conferința a șasea, Dornach, 13 ianuarie 1924 / 85

Caracterul subiectiv al vechilor inițieri: ce a fost pus de zei în membrele oamenilor a fost înălțat în afară; datorită rezistenței oferite de elemente, a fost posibilă înscrierea în lumina astrală. lumina astrală ca memorie a evoluției omenirii. Pulverizarea vieții ideilor moderne în eterul căldurii. christian rosenkreutz și transformarea științelor moderne ale naturii. caracterul orientat spre obiectivitate al inițierii moderne: să învățăm să citim cele înscrise de epocile anterioare în lumina astrală. Despre esența lui Michael.

Partea a II-a

Sărbătoarea paștelui ca parte a istoriei misteriiilor omenirii

Prima conferință, Dornach, 19 aprilie 1924 / 103

Legăturile sărbătorii creștine a Paștelui cu cultele misteriale păgâne. ceremonialul și structura cultului lui adonis desfășurat toamna: moartea, depunerea în mormânt, învierea. Ceremonialul de cult ca imagine a procedeeleor de inițiere ascunse în misterii; acestea ca imagine a proceselor reale care au loc în natură. Conștientizarea tainei morții. Misteriul de pe Golgotha. Ceea ce în vechea inițiere se petrecea cu sufletul, s-a realizat prin christos în întreaga natură omenească. ceea ce fusese înainte o înălțare spațială spre entitatea solară a devenit după Golgotha contemplare în timp a unui proces pământesc-istoric. Noua sărbătoare a învierii, desfășurată primăvara. Natura omului

devine materialistă. Ideea învierii și antroposofia.

Conferința a doua, Dornach, 20 aprilie 1924 / 117

Marea sărbătoare: conștientizarea legăturilor omului cu cosmosul. Relația existentă în vechime cu puterile paterne ale lunii, în vremuri și mai vechi cu puterile filiale ale Soarelui. Nașterea pământească: naștere lunară; acțiunea necesității. „a doua naștere” în jurul celui de al treizecilea an de viață: nașterea solară; posibilitatea automodelării libere. Regresul cunoașterii, îndeosebi a celei legate de forțele solare, în misterii. cele cinci trepte ale inițierii, până la mormântul „celui care învie”. Conținutul lăuntric al sărbătorii Paștelui ca trăire a omului pe această treaptă a evoluției. – Pătrunderea forțelor solare la nivelul Pământului, atunci când s-a pierdut posibilitatea acelei inițieri. Misteriul de pe Golgotha.

Conferința a treia, Dornach, 21 aprilie 1924 / 136

Aspectul astronomic al sărbătorii Paștelui și legătura sa cu taina lunii. acțiunea lunii. Formarea prenatală a corpului eteric cu ajutorul entităților lunare pe baza celor aflate de pe alte planete. Participarea comună la acest proces de formare și îndeosebi acțiunea comună a lunii și Soarelui în cadrul inițierii; trăirea omenească a Paștelui. Abstractizarea acestei trăiri în fixarea datei Paștelui pe baza legăturilor dintre Pământ, lună și Soare. Confuzia rezultată din comasarea misterilor de toamnă cu cele de primăvară. Misteriile de toamnă: se sărbătorea înălțarea spiritului după evenimentul morții; legătura lor cu taina Soarelui. Misteriile de primăvară: se trăia coborârea spiritului din pre-pământesc.

Conferința a patra, Dornach, 22 aprilie 1924 / 152

Esența misterilor, dezvoltarea libertății și antroposofia. incendiul de la efes și cel de la Goetheanum; în ce măsură o nedreptate atât de mare a putut deveni o oportunitate pentru progresul omenirii. Înțelepciunea misterilor efesiene. Iehova. omul cosmic pre-pământesc în sunet și lumină. Trecerea, în urma incendiului, a înțelepciunii din templu în eterul lumii ca scriere cosmică; renașterea ei în aristotel și alexandru cel Mare și noua sa configurație în scrierile referitoare la gândirea omenească: categoriile aristotelice. – antroposofia și învierea înțelepciunii cosmice, care fusese ascunsă în perioada intermediară. Reconfigurarea impulsului dat de Goetheanum prin incendiul de la Goetheanum. Dispoziția pascală antroposofică.

NOTE:

Relativ la această ediție / 167

Note pentru text / 168

RUDOLF STEINER DESPRE STENOGRAMELE CONFERINȚELOR.

Capitolul XXXV din Cursul vieții mele / 175

INDICE DE NUME / 179

PRIMA CONFERINȚĂ

Dornach, 4 ianuarie 1924

Continuând comunicările făcute în timpul întâlnirii noastre de Crăciun, aş vrea în aceste trei conferinţe! să vă vorbesc despre cercetările privind dezvoltarea vieţii spirituale în timpurile moderne. S-a vorbit de multe ori, sub denumirea de rosicrucianism şi sub alte denumiri oculte, despre această dezvoltare spirituală nouă, şi aş vrea să vă descriu acum aspectul lăuntric al acestei cercetări a vieţii spirituale. Pentru aceasta, va trebui în chip de introducere să vă spun ceva despre caracterul cu totul deosebit al reprezentărilor din secolele IX, X, XI după Christos, care au dispărut, încetul cu încetul, de-abia spre sfârşitul secolului XVIII, ba chiar, în mod izolat, s-au mai păstrat la unii urmaşi până la începutul secolului XIX. Astăzi aş dori să nu abordez istoric problema, ci să vă vorbesc despre un ansamblu de reprezentări trăite de anumite personalităţi. În mod obişnuit nu se realizează în ce măsură s-au modificat, într-un timp relativ scurt, concepţiile celor care în acea epocă erau consideraţi printre oamenii instruiţi. Se vorbeşte acum despre elemente chimice, 70 sau 80 de elemente chimice şi oamenii nu realizează cât de îngrozitor de puţin se spune prin faptul că un element chimic este numit oxigen sau azot ş.a.m.d. Căci oxigen este ceva care există doar în anumite condiţii de temperatură sau alte condiţii pământeşti, şi un spirit raţional nu poate într-adevăr ataşa conceptul de „realitate” de un element chimic care există fără nicio îndoială în condiţiile în care omul trăieşte ca om pământesc, fizic, dar care încetează de a mai exista, cu aceeaşi masă atomică şi în acelaşi mod, dacă se ridică temperatura cu un anumit număr de grade. Or, tocmai astfel de noţiuni, astfel de reprezentări, această tendinţă de a depăşi relativitatea existenţei, pentru a atinge existenţa reală, acest scop constituie baza cercetărilor la începutul şi mijlocul Evului Mediu.

Iată de ce eu consider o perioadă de tranziţie de la secolul IX la secolul X după Christos, căci mai înainte toate conceptele erau încă foarte spirituale; nu i-ar fi venit ideea unui adevărat învăţat din secolul IX că realitate a îngerilor, Arhanghelilor sau Serafimilor, de exemplu, nu era identică – eu înţeleg prin asta calitatea de realitate – cu cea a oamenilor fizici pe care îi vedea cu ochii. Înainte de secolul X, când aceşti învăţaţi vorbeau de entităţile spirituale, de aşa-numitele inteligenţe cosmice, ei vorbeau ca de entităţi care puteau fi întâlnite realmente. Deşi se ştia pe atunci că trecuse de mult timpul în care clarvederea generală fusese o proprietate a oamenilor, se ştia şi că în anumite circumstanţe precise acţiunea acestor entităţi se făcea simţită. Nu trebuie neglijat faptul că pentru nenumăraţi preoţi, preoţi catolici, până în secolele IX şi X era absolut clar că în cadrul celebrării sacrificiului în timpul slujbei întâlneau, datorită unei acţiuni sau alteia, entităţi spirituale, inteligenţe cosmice.

Dar începând cu secolele IX şi X s-a pierdut, încetul cu încetul, pentru conştiinţa omului, raportul direct cu inteligenţele cos mi ce, şi tot mai mult s-a impus numai conştiinţa elementelor cosmice: cele ale Pământului, cele lichide sau apoase, cele aeriene, cele de felul căldurii şi al focului. Şi în timp ce înainte se vorbea despre inteligenţele cosmice ca reglatoare ale mişcărilor planetelor în trecerea lor prin faţa stelelor fixe ş.a.m.d., se vorbea acum doar de elementele situate imediat în apropierea Pământului. Se vorbea despre elementele pământ, apă, aer, foc. Elementele chimice aşa cum le concepem noi astăzi nu au fost luate în considerare decât mai târziu. Dar, vedeţi dumneavoastră, v-aţi face o idee cu totul falsă despre lucruri dacă v-aţi imagina că şi în secolele XIII-XIV şi într-o anumită măsură până în secolul XVIII cunoscătorii atribuiau termenilor: căldură, aer, apă, pământ, sensul pe care li-l dăm noi astăzi. În prezent când oamenii vorbesc despre căldură au în vedere numai o stare a corpurilor; de un eter al căldurii propriu-zis nu se mai vorbeşte. Aerul, apa au devenit în fond pentru omul actual culmea abstracţi ei. Şi este necesar să aprofundăm felul în care erau ele concepute altădată; iată de ce aş vrea să vă dau un exemplu de modul în care se exprimau învăţăţii în epoca de care este vorba.

Când am scris *Geheimwissenschaft (Ştiinţa ocultă)*, am fost obligat să pun expunerea mea despre evoluţia Pământului în acord – cât de cât – cu ideile şi conceptele folosite actualmente. În secolele XIII, XII, s-ar fi putut face altfel. Într-un anumit capitol, de exemplu, s-ar fi găsit aceasta: Mai întâi,

o evocare a entităților care se pot desemna drept cele ale primei ierarhii: Serafimi, Heruvimi, Tronuri. S-ar fi caracterizat Serafimii ca fiind acele entități pentru care nu există subiect și obiect, pentru care subiectul și obiectul sunt una; care nu ar fi spus „Obiectele sunt în afara mea”, ci „Lumea există și eu sunt lumea, și lumea sunt Eu”; care știu ceva numai despre sine, și anume aceste entități, acești Serafimi știu despre sine printr-o experiență a cărei slabă reflectare îi apare omului atunci când trăiește un sentiment de entuziasm ardent.

Câteodată este dificil pentru omul actual să înțeleagă clar ce este un entuziasm ardent; la începutul secolului XIX se știa acest lucru mai bine decât astăzi: încă se mai întâmpla ca un poem citit de cutare sau cutare poet să transporte oamenii într-o asemenea stare de entuziasm încât - scuzați-mă, dar într-o exprimare foarte exactă – astăzi am spune: „acești oameni au înnebunit cu toții!”, atât de mult se înfierbântau și se agitau. Astăzi oamenii rămân reci, chiar și când credem că ar trebui să fie entuziasmați. Și în acest element de entuziasm care era cu totul familiar îndeosebi în Centrul și Estul Europei, în acest entuziasm al sufletului ridicat până la conștiință, până la a nu mai fi decât una cu ea, poate fi imaginată viața lăuntrică a Serafimilor. Și printr-un asemenea element în întregime luminat în conștiință, atât de luminos încât gândirea devine nemijlocit lumină, așa își puteau reprezenta oamenii conștiința Heruvimilor. În sfârșit, elementul Tronuri era reprezentat ca ceva care poartă lumea în har.

Toate acestea nu sunt decât o schiță; eu aș putea vorbi încă mult relativ la acest subiect. Voiam numai să vă spun că în acea epocă se căuta să se caracterizeze mai întâi esența proprie a Serafimilor, a Heruvimilor și a Tronurilor. Apoi s-ar fi spus: Corul Serafimilor, al Heruvimilor și al Tronurilor acționează în comun în așa fel, încât Tronurile creează un nucleu (vezi desenul; mijlocul- roșu-violet). Radiind din acest nucleu central, Heruvimii răspândesc propria lor esență luminoasă (inelul galben). Serafimii învelesc totul într-o mantie de entuziasm ardent care radiază în spațiul cosmic (învelișul roșu).

Dar ceea ce am desenat eu aici, sunt entități: la mijloc Tronurile, în jurul lor Heruvimii și în exterior Serafimii. Sunt entități care plutesc, se întrepătrund, acționează, gândesc, vor, simt împreună: aceasta este o reală esență de entități. Și dacă o ființă înzestrată cu facultatea de a simți corespunzătoare ar fi mers prin spațiu înspre locul unde Tronurile au creat un astfel de nucleu înconjurat de Heruvimi și delimitat în exterior de Serafimi, dacă această ființă ar fi pătruns în sfera de activitate a primei ierarhii, ar fi resimțit o căldură diferențiată în funcție de loc. Ici o căldură mai puternică, colo mai puțin puternică, dar întotdeauna sufletească și spirituală; în așa fel încât această căldură sufletească, resimțită în suflet de ființa respectivă, ar fi fost tot atât de reală ca aceea pe care noi o resimțim în mod fizic într-o încăpere încălzită. O asemenea colaborare a entităților primei ierarhii s-a format cândva în Univers, constituind existența saturniană. Căldura este pur și simplu expresia faptului că aceste entități sunt acolo. Nu este nimic altceva decât manifestarea lor.

Aș dori să folosesc o imagine care, poate, ar explica mai bine lucrurile. Presupuneți că țineți la cineva; dumneavoastră simțiți că prezența acestuia vă încălzește sufletul. Presupuneți acum că intervine o persoană cu un spirit înfiorător de abstract, care vă spune: „Acest om nu mă interesează absolut deloc; pentru mine, el nu este aici, ceea ce mă interesează este căldura care radiază din el”. Dar el nu spune nici măcar: „Mă interesează numai căldura pe care o radiază...”, ci spune: „Mă interesează numai căldura”.

El spune, desigur, o absurditate, dumneavoastră înțelegeți bine, căci dacă omul ce radiază căldura nu mai este acolo, nici căldura nu mai este acolo. Ea nu există în sine. Omul trebuie să fie prezent, ca să existe căldura. Tot așa, trebuie ca Serafimii, Heruvimii și Tronurile să existe, în caz contrar nici căldura nu ar fi: căci ea nu este decât manifestarea Serafimilor, Heruvimilor și Tronurilor.

Vedeți dumneavoastră, în epoca despre care vă vorbesc exista de fapt, așa cum rezultă din desenul în culori (desenul I: Saturn) ceea ce tocmai v-am descris: când se vorbea despre elemente, de elementul căldurii, se aveau în vedere de fapt Heruvimii, Serafimii și Tronurile; și aceasta este existența saturniană.

Dar se mergea mai departe și se spunea: Numai Serafimii, Heruvimii și Tronurile au puterea să edifice așa ceva în Cosmos. Numai această ierarhie, care este cea mai înaltă, are capacitatea de a aduce așa ceva în Cosmos; și evoluția s-a putut desfășura pentru că ea a creat acest punct de plecare al unei deveniri cosmice, iar apoi evoluția începută de Serafimi, Heruvimi și Tronuri a putut fi continuată de descendenții acestora. Într-adevăr, entitățile ierarhiei a doua – Kyriotetes, Dynamis, Exusiai –, provenite din prima, au pătruns atunci în acest spațiu alcătuit din căldură saturniană; entitățile mai tinere (mai tinere din punct de vedere cosmic, bineînțeles) au pătruns acolo. Cum au acționat aceste entități mai tinere din punct de vedere cosmic? Pe când Heruvimii, Serafimii și Tronurile se manifestă în elementul căldură, aceste entități ale ierarhiei a doua se revelează în elementul lumină. Sfera saturniană este întunecată (în desenul 1, fondul roșu); ea produce căldură și, în interiorul lumii întunecate a existenței saturniene, apare ceea ce poate fi elaborat de descendenții primei ierarhii, de Exusiai, Dynamis, Kyriotetes.

Ceea ce se naște aici în această căldură saturniană se naște deoarece prin pătrunderea ierarhiei a doua, globul începe a luci interior. Această luminare interioară este legată de o condensare a căldurii; în ceea ce era căldură pură apare acum aer și, pătrunzând de o parte, în manifestarea luminii, avem ierarhia a doua. Dar trebuie să vă reprezentați în mod clar că în realitate entitățile sunt cele care pătrund astfel. Pentru o ființă care are capacitatea de percepere adecvată lumina este cea care pătrunde, ea este cea care desemnează căile urmate de aceste entități.

Or, atunci când undeva se ivește lumina, apar în anumite condiții umbra, întunericul, tenebrele. Pătrunderea ierarhiei a doua sub formă de lumină, a făcut să se nască umbra. Ce era deci această umbră? Aerul. Și de fapt, până în secolele XV-XVI, se știa ce este aerul. Astăzi se știe numai că aerul se compune din oxigen, azot ș.a.m.d... ; nu se spune astfel nimic în plus decât atunci când, de exemplu, se spune despre un ceas că este ceva făcut din sticlă și argint; ceea ce nu ne indică mare lucru despre ceas. Nu se spune nimic despre aer, în calitatea sa de manifestare cosmică, atunci când este definit ca un amestec de oxigen și azot; dar se știe cu mult mai mult despre el când se spune: din punctul de vedere al Cosmosului, aerul este umbra luminii. Astfel încât cu pătrunderea ierarhiei a doua în căldura saturniană, apar lumina (raze albe) și umbra luminii, aerul (linii șerpuite, verzi). Și unde se formează toate acestea, este Soarele. Așa ar fi trebuit să se vorbească în secolele XIII și XII.

Dar să mergem mai departe. Etapa următoare a evoluției s-a realizat datorită descendenților ierarhiei a doua, Arhaili, Arhanghelii, Îngerii. Aceste entități aduc ceva nou în elementul luminos introdus mai întâi în ierarhia a doua, și care a antrenat obscuritatea aeriană – nu obscuritate a indiferență, neutră a lui Saturn, care era simpla absență a luminii –, ci această obscuritate care este chiar contrariul luminii. În această etapă a evoluției, Arhaili, Arhanghelii și Îngerii, ierarhia a treia, aduc, datorită esenței lor proprii, un element analog impulsurilor noastre, poftelor noastre de a realiza ceva, aspirației noastre spre ceva.